

NSF lokalen

Medlemsblad for Norsk Sykepleierforbund Rogaland
Nr. 2 - juni 2011, 28. årgang

Årets sykepleiere 2010: F.v.: Peter Hee Andersen og Anne Ree Jensen.
Fylkesleder Nina Horpestad i midten. Les mer om årets sykepleiere inne i bladet.

God sommer!

Lederen

I skrivende stund har vi nettopp feiret vår grunnlovsdag 17.mai. I den forbindelse hadde Stortingspresident Dag Terje Andersen et innlegg i Aftenposten. I dette kommer følgende frem:

"Myndighetsutøvelse er flyttet fra politiske organer til forvaltning og direktorater. Vi har fått en rettsliggjøring av politikken der individuelle rettigheter styrkes, men der folkets valgte representanter har overlatt flere beslutninger til byråkratiet."

Hvis vi trekker paralleller til helsetjenesten og spesielt sykepleietjenesten lurer jeg til tider på om vi sykepleiere lar andre, i alt for stor grad, bestemme vårt fags fremtid og standard. Gro Harlem Brundtland sa følgende på ICN's hundreårs jubileum: "Sykepleiere utgjør ryggraden i de fleste helseteam".

Sett i lys av dette, stiller jeg meg ofte disse spørsmålene:

- Hvor tydelig fremstår denne "ryggraden" når det gjelder å **synliggjøre faget** og det som er **sykepleietjenestens spesielle bidrag** inn i helsetjenesten?
- Hvem setter de **faglige standarder** og krav til en **organisering som fremmer faglig kvalitet i sykepleietjenesten?**

Dag Terje Andersen advarer politikerne. Jeg vil ta en annen posisjon, ikke en advarende pekefinger, heller motiverende håndsrekning. Uansett hvor våre pasienter blir innlagt, det være seg i sykehus eller i kommunehelsetjenesten, så skal de møte denne ryggraden. Vi har en organisering som fremmer sykepleie og sykepleiernes spesielle bidrag. For de som ennå ikke har dette på plass, kan jeg nå annonsere at Norsk Sykepleierforbund har fått oversatt komponentene og kriteriene som ligger i Magnet modellen til norsk. Her kan man finne mange flotte måter på å motivere frem "ryggraden" som finnes i de fleste helseteam.

Det skal ikke være slik at det er andre som bestemmer hvilke faglige standarder vi ønsker for vår sykepleietjeneste, disse skal vi sette selv! Vi skal være rak i ryggen og jeg hilser dere med disse ordene fra the first lady of Rwanda: "A world without nurses, is a body without heart!"

På denne måten ønsker jeg dere alle en riktig god ferie.

Nina Horpestad
Fylkesleder

Mellomoppgjøret 2011

Høyere minstelønn i foretak enn i kommuner

av rådgiver Arild Berland

Årets mellomoppgjør nærmer seg slutten. I kommunene ble det enighet 1.mai mens det i helseforetakene gjenstår lokale forhandlinger. De private virksomhetene som er medlemmer i Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon må vente til litt utpå sommeren før forhandlingene er avsluttet. Høyere generelle tillegg i Spekter enn i KS har bidratt til at sykehusansatte sykepleiere med noen få unntak har høyere minstelønn enn sine kolleger i kommunen

Små forskjeller

Unntaket er sykepleier med 10 års ansiennitet. Der ligger minstelønnen i kommunen noen tusenlapper over kollegene i helseforetakene. For spesialsykepleiere er lønnen høyere på sykehus enn i kommune i alle trinn på stigen. Man skulle kanskje forvente at samhandlingsreformens krav til kompetanse i kommunene bidro til at kommunene posisjonerte seg for å rekruttere spesialsykepleiere, men foreløpig ser vi ikke noe som tyder på det. Forskjellene er tvert om økt med dette oppgjøret.

Nå må vi legge til at det i Rogaland kun er to kommuner som ligger på minstelønn, og dermed er nok ikke forskjellen så stor hos oss som man kan få inntrykk av gjennom minstelønnstabellene.

Ulike generelle tillegg

Bakgrunnen for at forskjellene har økt er i all hovedsak at de generelle tilleggene som ble gitt var av ulik størrelse – og dette gjenspeiler seg også i de endringene som ble gjort på minstelønnstabellene. I Spekter var det generelle tillegget på 2,4% mens det i KS var

på 1,72%. Virkningstidspunktet er 1.mai for begge.

Det vil også bli gjennomført lokale forhandlinger i helseforetakene. Det blir ingen lokale forhandlinger i kommunene og dermed kan noen sykepleiere i sykehusene forvente ytterligere tillegg.

Private må vente...

Når det gjelder private HSH-virksomheter vil ikke forhandlingene her begynne før Spekter er helt ferdige med sine forhandlinger. Forhandlingssystemet i Spekter er slik utformet at de lokale forhandlingene ikke er ferdige før de er sammenholdt med resultatet av de sentrale forhandlingene. Dette skjer i midten av juni, og HSH starter opp sine forhandlinger umiddelbart etterpå. NHO service er også på vent, inntil oppgjøret i offentlig sektor er på plass.

I tabellen under har vi for Spekters lagt til 2,4% på alle trinnene fra forrige stige. **I og med at oppgjøret deres ikke er ferdig før de lokale forhandlingene er ferdige må tallene tas med et aldri så lite forbehold**. For KS er tallene endelige. Du finner hele tabellene på NSF Rogalands hjemmeside.

	0	4	8	10
Sykepleier				
KS	328 800	332 000	342 900	381 500
Spekter	328 700	335 900	348 160	375 800
Spesialsykepleier				
KS	347 400	351 300	354 700	405 000
Spekter	352 300	362 500	377 900	410 600

Internasjonal sykepleierdag i Rogaland!

NSF Rogaland har tradisjon for å invitere til medlemsarrangement i forbindelse med den internasjonale sykepleierdagen. Dette året ble det avholdt arrangement både i Haugesund og Stavanger.

Haugesund 11. mai:

Medlemmene ble invitert til gratis seminarkveld med tema: "Utforske det beste i seg selv – få positive forandring". Foredragsholder Anne Marie Joa, sykepleier og daglig leder i Troja Consulting AS.

Utdeling av gullnåler, tale av fylkesleder og bevertning stod også på programmet. Ca 60 medlemmer hadde meldt seg på og vi håper alle hadde en fin kveld!

Engasjert foredragsholder Anne Marie Joa

Stavanger 12. mai

NSF Rogalands fylkeskontor har nylig blitt modernisert og oppusset og i den anledning inviterte vi til åpent hus. Vi hadde bedt Per A. Thorbjørnsen, sykepleier, politiker og leder av kommunalutvalget for levekår i Stavanger kommune om å klippe snoren til "nye kontorer". Som bildet viser ble dette behørig gjort av en politiker som ser ut som han har gjort dette før! Fylkesleder ser også fornøyd ut!

"Snorklipping"

12. mai er den internasjonale sykepleierdagen hvor vi feirer Florence Nightingales gebursdag og da hører det med flott kake!

Årets sykepleiere 2010

Fylkesstyret i NSF Rogaland har i flere år delt ut pris til årets sykepleier. Ved fristens utløp hadde det kommet inn mange flotte kandidater. I møtet fattet fylkesstyret vedtak om at de ønsket å dele prisen mellom Anne Ree Jensen og Peter Hee Andersen da de på hvert sitt område oppfylte alle kriterier. Per A. Thorbjørnsen stod for overrekkelsen av prisene som bestod av diplom og et kunstverk til hver. Årets sykepleiere 2010 blir nærmere presentert et annet sted i bladet.

F.v.: Peter Hee Andersen, Per A. Thorbjørnsen og Anne Ree Jensen

På programmet ellers stod 2 timers foredrag av KLP om sykepleierpensjon og konsekvensene av ny pensjonsreform. Mellom 30 og 40 medlemmer var til stede og opplevde dette nyttig.

Den siste timen på dagen var avsatt til utdeling av gullnåler og mange møtte frem. Navn og bilde finnes et annet sted i bladet.

Et sted mellom 70 og 80 medlemmer var innom kontoret i de timene vi hadde åpent hus. Det var meget gledelig at så mange tok seg tid til å komme!

Medlemmer fra Sola kommune

F.v.: Jonas Egeland Reime og Kirsten Harstad begge fylkesstyremedlemmer og hovedtillitsvalgte

På menyen var ostebord og marsipankekake!

Nr. 2 f.v.: Brit Bø, foretakstillitsvalgt ved SUS sammen med fornøyde tillitsvalgte

Peter Hee Andersen - årets sykepleier 2010

Peter Hee Andersen

Forslagstiller Vivi Imstøl Jakobsson har begrunnet sitt forslag i følgende:

Peter Hee Andersen er psykiatrisk sykepleier og arbeider i bofelleskap for psykisk syke mennesker i Tjensvoll hjemmebaserte tjenester. Han er leder av lokalgruppen for psykiatriske sykepleiere i NSF Rogaland og nestleder i Stavanger kommune HTV område.

Han er et oppkomme av de sjeldne når det gjelder å forfekte betydningen av det faglige innholdet rundt sine pasienter, deres behov og derav krav til forsvarlig helsehjelp. Han er en stor tilhenger av tverrfaglig samarbeid, men er samtidig veldig oppmerksom på det faglig spesifikke i den enkelte ansattes grunnutdanning/-yrke.

Han er tydelig, modig og stolt!

Han ber stadig om svar på hvordan man kan sikre helsehjelp til de psykisk syke og setter spørsmålstegn ved bemanningen og dens kompetanse. Han har nå sendt varsel til varslingssekretariatet i kommunen vedrørende vedtak for de psykisk syke i kommunehelsetjenesten, som er i henhold til sosialtjenesteloven. Han stiller seg sterkt skeptisk til om det er riktig lovanvendelse. Han fremfører her sin bekymring og protest på en særdeles flott måte. Det er meget informativt å lytte til ham når han legger frem sine meninger og forklarer hva psykisk helsearbeid er.

Han holder foredrag innen psykisk helsearbeid på UiS og ellers når det er ønske om dette. Han må tidsbegrenses da han alltid har masse på hjertet og kunne holdt på i timevis hvis han hadde fått anledning til det.

Som sagt er han en brennende interessert psykiatrisk sykepleier som ivrer sterkt for at de rettigheter og behov de psykisk syke har, skal bli innfridd!

Han er et forbilde for andre helsearbeidere! Og det er med stolthet jeg kan anbefale ham som årets sykepleier!

Anne Ree Jensen - årets sykepleier 2010

Anne Ree Jensen

Forslagsstillerne; Lederne på nivå 4 og sykepleierne i stab på nivå 3 kir/ort klinikk Stavanger universitetssykehus SUS har begrunnet sitt forslag i følgende:

Anne brenner for faget på en slik måte at det smitter over på oss som arbeider sammen med henne. Hun bruker enhver anledning til å stå fram og si at hun er stolt av å være sykepleier. Anne har vært ansatt på SUS i over 25 år og har de siste årene vært klinikkoversykepleier på kir/ort klinikk, nå kir. divisjon.

Stimulerer til et helsefremmende arbeidsmiljø

Det unike ved Anne er at hun er engasjert og synlig for sine medarbeidere. Hun er alltid entusiastisk og positiv uansett "motgang". Hun ser muligheter og løsninger der det er lett å se problemer. Hun vet for eksempel til enhver tid hvilke poster som har tungt belegg og iverksetter tiltak i forhold til dette. Hun er dessuten stadig ute i postene for å snakke med dem som jobber nærmest pasienten, og får deres versjon av hverdagen. Som et ledd i bygging av "vi relasjoner" i klinikken har hun blant annet satt i gang:

- Miljøkvelder for hver enkelt post. Disse var tverrfaglige med fokus på psykososialt arbeidsmiljø.
- Kampanjen "Helse i hvert trinn" som gikk fra desember 08 til mai 09. Her ble medarbeidere i klinikken oppfordret til å bruke trappen i stedet for heis. Antall etasjer ble registrert på lister i hver post. Gevinster for beste post, beste deltaker og en vilkårlig deltaker ble delt ut hver måned. Kampanjen gav klart "vi følelse" i postene på tvers av profesjoner, og med helsegevinst for hver enkelt.
Hun er bevisst og tar sykefraværsreglementet på alvor. Er aktiv bidragsyter i forhold til oppfølging og dialogmøter.

Pådriver for en høy etisk bevissthet og høy etisk standard blant kolleger og studenter

Hun går foran som et godt eksempel ved å:

- Ha fokus på etikk i handlingsplaner og styringsdokumenter

- Ha fokus på etikk i sykepleiefaget ved mottak av sykepleiestudenter og nyansatte.
- Selv å delta på etikkurset SUS har for sine ansatte i samarbeid med Misjonshøyskolen.
- Motivere andre til å ta kurset.
- Løfte fram sine ansatte og være opptatt av å gi ære og honnør til andre.

Stimulerer og utvikler et godt fagmiljø

Hun holder fast ved faget ved å:

- Være opptatt av sykepleiernes fagidentitet. Har utviklet verdigrunnlag og grunnlagstenkning for sykepleiefaget i klinikken. Det legges vekt på Kari Martinsens omsorgsteori og K.E.Løgstrups etiske tenkning. SUS og klinikkens verdigrunnlag ligger i bunn for arbeidet.
- Være pådriver til å starte to veiledningsposter i klinikken. D.v.s. poster med spesielt ansvar for utdanning av sykepleierstudenter. I den forbindelse er det startet opp utviklingsarbeid/prosjekter i postene som er et samarbeid mellom SUS og UiS. Anne høster stor respekt oppover i organisasjonen og sørger for å markedsføre det postene driver med.
- Være aktiv deltaker når avdelingssykepleierne i klinikken har ukentlige møter.
- Satt i gang "ass.dager". Det vil si at alle assisterende avdelingssykepleiere og fagsykepleiere i klinikken har en dag pr måned hvor de møtes og jobber sammen om sykepleiefaget, for eksempel ved å planlegge internundervisning og å oppdatere og kvalitetssikre sykepleieprosedyrer gjennom litteratursøk.
- Arbeide systematisk i forhold til klinikkens handlingsplaner og sikre sykepleiefagets implementering i overordnede handlingsplaner. Arbeider sammen med avdelingssykepleierne for å trekke dette videre til den enkelte posts egne handlingsplaner.
- Bruke fagdager opp mot handlingsplanene – fokuserer på fag. For eksempel. Dips – sykepleiedokumentasjon, kompetanseoppbygging – kompetanseplaner
- Tar i bruk nye verktøy for eksempel SVIPS pleietyngdemåling, dette gir bevissthet rundt ressursbruk. Bruker denne dokumentasjonen inn i klinikkens månedsrapporter.

Hun har fokus på og er tilrettelegger for spisskompetanse – uroterapeut, gastrosykepleier, kreftsykepleiere og veilederutdanning. Anne ser styrkene hos den enkelte og har en egen evne til å bruke denne kunnskapen til å styrke og utvikle sine medarbeidere ytterligere. Hun viser at hun har tro på sine medarbeidere ved gi ansvar, gjerne litt over "flytsonen" til den enkelte. Hennes styrker at hun står sammen med oss og vi opplever mestring og vekst.

Anne er også opptatt av det som skjer med pasientene når de skrives ut fra spesialisthelsetjenesten. Hun sitter i samhandlingsutvalget mot primærhelsetjenesten. Våren 2011 planlegger hun å hospitere i primærhelsetjenesten. Igjen et eksempel hvor hun går foran for å understreke betydningen av at det er viktig at vi på SUS / i kir.ort. klinikk hospiterer ute i primærhelsetjenesten for å styrke samhandlingen mellom primærhelsetjenesten og SUS.

Anne følger med i utviklingen både kunnskapsmessig og i praksis både med tanke på egen utvikling og i forhold til dem hun er leder for. Hun henviser til faglitteratur og stimulerer til fagutvikling i alle fora. Hun er for eksempel en ivrig tilhører når sykepleierstudentene fra UIS har artikkelframlegg på postene.

Anne setter krav til både seg selv og andre på en positiv måte. Hun går foran som et godt eksempel med tanke på medarbeidersamtaler som hun gjennomfører årlig, og ikke minst, hun setter i verk det som avtales i samtalen. Utenom disse faste samtaler er alltid døren til Annes kontor åpen.

Hennes motto har i mange år vært "ALT GÅR AN"

Praksiskonsulentene informerer!

Det er et uttalt helsepolitisk mål at samhandlingen mellom sykehus og kommuner skal bli bedre – til pasientens beste! Målet er et sømløst helsevesen der pasienten får god behandling og pleie uansett hvor han befinner seg i systemet! SUS og kommunene i Sør-Rogaland har inngått et forpliktende samarbeid for å nå dette målet. En egen enhet er opprettet på SUS – Seksjon for samhandling..

Standardisering av sykepleieopplysninger ved innleggelse er tatt i bruk

Av praksiskonsulent sykepleier Lene L. Østebrot

I samarbeid med Akuttklinikken på SUS og Dalane kommunene har jeg siden 2009 hatt et prosjekt med fokus på nok og relevant pasientopplysninger ved innleggelse i sykehus. Prosjektet startet på bakgrunn av egen erfaring og opplysninger om mangler som kom frem under hospitering i Akuttklinikken. Det viste seg at rapportene som fulgte pasienten ved innleggelse var svært mangelfulle, noe som førte til at personalet på Akuttklinikken brukte mye tid på å skaffe opplysninger til veie. Pasienten ble dermed også liggende unødvendig lenge i mottaket.

Vi foretok målinger over en uke ut fra gitte kriterier. Målingene viste at langt under halvparten av pasientene som ble innlagt ikke hadde med seg ønsket informasjon.

En mal som standardiserer sykepleieopplysningen ble lagt i den elektroniske pasientjournalen (Cosdoc) i Dalane kommunene. Følgende opplysninger er med i malen:

- **Personalia, fastlege, pårørende, kommunale tjenester, telefonnummer til aktuell kommunehelsetjeneste**
(Plukkes automatisk fra Cosdoc)

- **Aktuell situasjon ved innleggelse**

- **Funksjonsnivå før aktuell sykdom/skade:**

Respirasjon:
Sirkulasjon/kroppstemperatur:
Eliminasjon/ernæring/væske:
Hud/hygiene:
Smerte/ubehag:
Fysisk aktivitet/søvn/hvile:
Bevissthet/CNS/sanser:
Psykisk/mental tilstand:
Livssyn/verdier/åndelig behov:
Sosiale forhold:
Annet:

- **Boligforhold:**

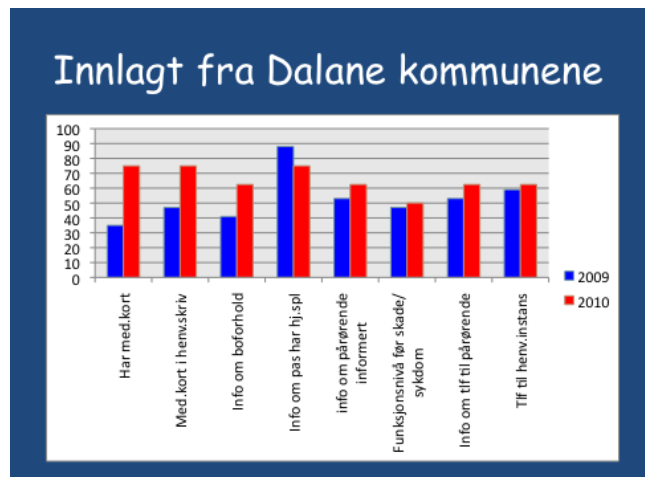
(Detaljert beskrivelse av de fysiske forholdene i brukerens hjem: bor vedkommende alene, er boligen tilrettelagt, finnes hjelpemidler allerede i boligen, hvilke hindringer foreligger osv)

- **Medikamentliste:**
(Plukkes automatisk fra Cosdoc)
- **Diagnoser:**
(Plukkes automatisk fra Cosdoc)
- **Følgende pårørende er informert om innleggelse:**
(Navn og telefonnummer)

Den samme malen ble etter hvert også lagt inn i andre kommuner i Sør Rogaland blant annet i Stavanger kommune.

Om denne innføring av en standard mal hadde effekt visste vi ikke. I desember 2010 foretok vi samme måling som ble gjort ved prosjektstart i Akuttklinikken.

Resultatet fra Dalane kommunene var positive. Se graf som viser resultatet fra både før og ettermålinger :

Det er alltid en utfordring å innføre nye rutiner. Forandringer tar tid. Fordelen med maler er at disse hjelper oss til å tenke likt og til å få med aktuelle opplysninger. Dette er selvfølgelig en fordel for pasientene, sykehuset og oss som skal skrive rapportene.

I samhandlingsreformen utfordres vi til å øke samarbeidet, og kommunikasjon via rapporter blir en viktig del. Bruk gjerne denne malen som utgangspunkt til forbedringer hos dere også.

Internasjonale kvinner i helsetjenesten

- et pilotprosjekt i Haugesund kommune

av Astrid Håland, Bjørgene omsorgs- og utviklingscenter

Utviklingscenter
for sykehjem og hjemmetjenester
Helse Fonna

Margareta Miljeteig

Bjørgene omsorgs- og utviklingscenter har vært heldige som har etablert samarbeid med Margareta Miljeteig. Hun er pensjonert høgskolelektor v/HSH. "I samarbeid med Haugesund kommune, ved rådgiver Solveig Schiz har vi etablert en gruppe internasjonale kvinner som jeg er frivillig veileder for" sier Margareta Miljeteig som også er medlem av Haugesund og Omegn Soroptimistklubb.

Begrunnelse

Den norske arbeidsstokken innen helsetjenesten internasjonaleses. Flere arbeidstakere er fra andre land. Mange av disse har problemer med å forstå det norske språket fullt ut. Flere tar Bergenstesten. Likevel er det mange ord, begreper og metaforer som de ikke er kjent med og som kan skape problemer. Det skjer i samarbeid med kolleger og pasienter, når de skal skrive rapporter, pleieplaner og hvis de skal studere videre på videregående skoler og ved høgskoler/universiteter.

Hensikten med samlingene er å

- bedre språkforståelsen og å utvikle norskkunnskapene både muntlig og skriftlig
- reflektere over ulike situasjoner i praksis
- utvikle forståelse for eldreomsorgens ulike sider
- øke kompetanse i faget demensomsorg

Innhold

Samlingene baserer seg på gjennomgang av fagstoff fra studieheftene i Demensomsorgens ABC, perm 1. For at deltagerne skal tørre å lese høyt for hverandre og spørre om ord, begreper og metaforer de ikke forstår er det viktig at miljøet i gruppen er tillatende og trygt. Deltagerne foreslår selv endringer i opplegget. Fra å ha lest høyt for hverandre leser de et kapittel hjemme, slik at de kan fokusere på spørsmålene i avsnittet på samlingene. Deltagerne har ønsket skriftlige oppgaver. Temaer som medlemmene tar opp fra praksis blir diskutert. "Det at vi kommer fra ulike kulturer påvirker forståelsen av omverdenen" sier Margareta. - Hvem kan forvente at en kvinne utenom Norge skjønner i hvilken setting "å finne seg sjæl" eller "flippe ut" inngår eller hva Søren Kirkegaard står for? Det at det faglige nivået varierer, ser ikke ut til å by på store problemer. Derimot kan det at man har utviklet ulik språkforståelse by på utfordringer. Da kan for eksempel den som kjenner til ordet/begrepet forklare det for den som er ukjent med det.

På bildet fra venstre: Rakel Nijibere, fra Burundi, Margareta Miljeteig, pensjonert høgskolelektor, Silvana da Silva, fra Brasil, Zura Sjamajeva, fra Tjetjenia, Insug Kang fra Sør-Korea, Mary Louise NDikwimana fra Burundi. Ikke tilstede da bildet ble tatt: Tania Alves fra Brasil, Lady Nabigombeye fra Burundi, Thi Oahn Pham fra Vietnam.

Struktur

Samlingene er en dobbelttime hver annen uke (onsdager). Det er planlagt et 3-årig opplegg. Gruppen startet i november 2010 og har hatt tretten samlinger til nå. Haugesund kommune

betaler litteraturen, deriblant lydbøker, og samlingene inngår i arbeidstiden for de som har en arbeidsavtale. Bjørgene omsorgs og utviklingssenter stiller rom til rådighet.

Dokumentasjon

Deltakerne ønsker å øve seg på å dokumentere. Det blir skrevet et notat etter hver samling. Margareta skriver en prosjektrapport.

Deltagergruppen

For at gruppen skal fungere optimalt er det satt et øvre antall på åtte medlemmer, noe de er per i dag. Det var tre deltagere påmeldt i

starten, men det har vært et jevnt tilsig. Deltagerne kommer fra hele verden. Alle er kvinner og de har vært i Norge fra 2 ½ år til 16 år. Det faglige nivået varierer, fra sykepleiere og ernæringsfysiolog til assistenter og de som har begynt på helsefagarbeiderutdanning. Flere har ønske om å gå videre og ta relevante utdanninger.

Konklusjon

Vi tror at gjennomgang av faglitteratur og refleksjon i gruppe vil kunne bidra til økt kunnskap, kompetanse og mestingsevne for flerspråklige ansatte i omsorgstjenestene.

45 nyklekkede tillitsvalgte!

45 tillitsvalgte har i løpet av våren gjennomført modul 1 og modul 2 i tillitsvalgtopplæringen. Det er en inspirert og aktiv gjeng som tar fatt på viktige oppgaver for medlemmene!

Reisebrev fra ICN`s (internasjonal council of nurses) internasjonale konferanse på Malta

Nurses driving access, quality and health var tema for denne konferansen som blir arrangert hvert annet år

F.v.: Anne Synnøve Vestly og Nina Horpestad

Vi var to deltakere fra Rogaland; Anne Synnøve Vestly, Stavanger Universitets-sykehus og fylkesleder Nina Horpestad. Her kommer et lite reisebrev fra oss.

Etter en lang dag på reisefot med forsinkelser og en drosjetur hvor man skulle tro at eieren hadde stjålet bilen, ankom vi endelig Malta og vårt hotell seint om kvelden den 3. mai. Vi så begge frem mot 3 ½ dag med faglig påfyll og gode samtaler med andre kolleger fra alle deler av verden.

Vi visste begge hvilke emner som var viktige for oss å delta på. Nina hadde fokus på pasientkvalitet og helsepolitikk, mens Anne Synnøve deltok på foredrag som omhandlet RN4CAST undersøkelsen (se faktaboks) og

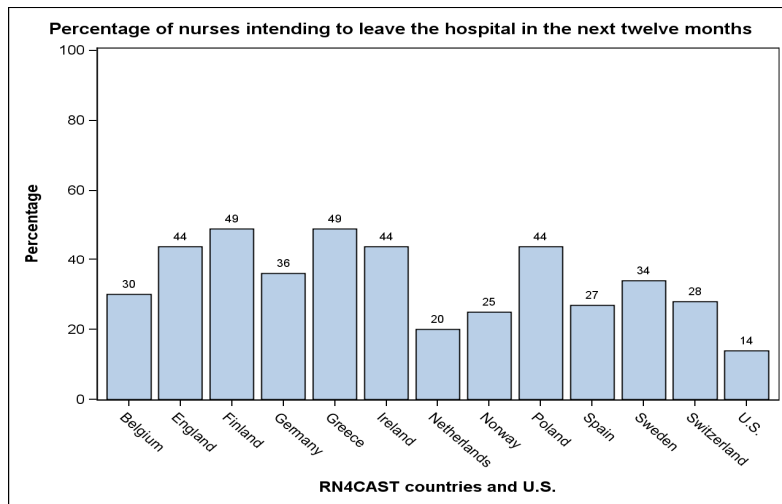
emner rundt infeksjonsmedisin. Det var utrolig mange sesjoner å velge mellom, så det var absolutt noe for enhver smak.

Første dag gikk med på å bli kjent med øya og konferansestedet, bli registrert og ikke minst åpningsseremoni. Åpningsseremonien var krydret med taler, defilering og kulturelle innslag. Talen som nok blir husket best var av Maltas statsminister. Han var ikke i tvil om hvilken viktig funksjon sykepleiere har for å sikre en kvalitativ og sikker helsetjeneste. Det var mange av oss i delegasjonen fra Norge som tenkte at Stoltenberg kunne hatt godt av en studietur til sin kollega.

Dagen etterpå startet med åpningsseminar med Diane Mason. Hun satte temaet til konferansen i et perspektiv og viste oss at utfordringene i sykepleietjenesten ikke er så ulike, selv om land og kulturer er forskjellige.

Deretter ble vi presentert for deler av resultatene fra RN4CAST undersøkelsen som også de norske sykepleierne har deltatt i. Linda Aiken la frem dette på et plenumsforedrag. Bakgrunnen for denne EU undersøkelsen er å gi beslutningsmakerne grunnleggende data for å kunne planlegge fremtidens helsetjeneste og hvilke tiltak man må gjøre for å sikre riktig og nok bemanning. De dataene som nå er klare, viser en klar sammenheng mellom arbeidsmiljøet til sykepleierne og arbeidsgivers evne til å beholde/rekruttere sykepleiere. Vil du vite mer om undersøkelsen finner du informasjon på følgende nettside: www.rn4cast.eu

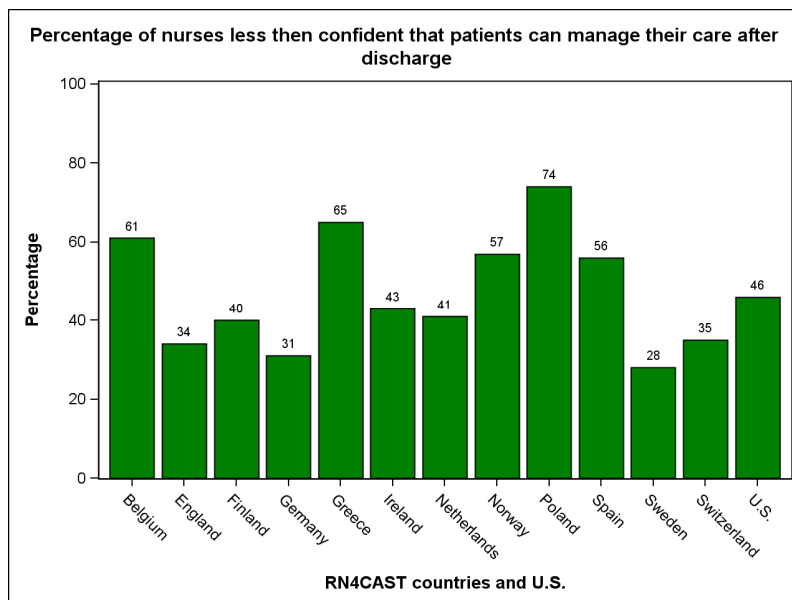
Anne Synnøve har valgt å ta frem to av lysbildene som ble vist. Dette viser at 25 % av sykepleierne som jobber ved sykehus i Norge vurderer å slutte de nærmeste 12 månedene. Det andre viser at 57 % av sykepleierne som er spurt mener at pasientene som blir utskrevet ikke klarer å håndtere deres grunnleggende behov når de kommer hjem. Interessante tall for våre arbeidsgivere, vil jeg tro!

Jeannette Kagame. Vi kjenner hvilken historie dette landet har. Vi husker alle bildene av direkte nedslaktning av mennesker. Det er fantastisk hva de har oppnådd. En av senatorene som var med i følget til The First Lady of Rwanda, kunne fortelle at over 50 % av parlamentsmedlemmene nå er kvinner. I tillegg var prosjekter for å redusere antallet med HIV/Aids nå satt i system og effektene kommer, dette blant annet gjennom organisasjonen African first ladies against HIV/AIDS. Madame Jeannette Kagame var en av grunnleggerne

av denne organisasjonen.

Vi hadde gleden av å høre foredrag av flere norske bidragsytere. Vi nevner: Kathy Mølstad, Jorunn Mathisen, Mikal Vitios, Jan Erik Nilsen og Rigmor F. Johnsen.

Konferanse er ikke bare forelesninger, det er også nettverksbygging, mottakelser og litt fritid. En av mottakelsene Anne Synnøve var på var lunsj i regi av the Florence Nightingale International Foundation, <http://www.fnif.org/>

Hovedforedraget var ved Dr. Liisa Hallila, vinner av the International Achievement Award, en internasjonal ekspert innenfor sykepleieutdanning, ledelse og sykepleieetikk.

Denne undersøkelsen er bakgrunnen til at Anne Synnøve har fått muligheten til å delta på konferansen. En av avdelingene hun var tillitsvalgt på, hadde 80 % deltakelse i undersøkelsen, og i konkurranse med over 2000 andre tillitsvalgte var hun en av vinnerne. Totalt var det fire vinnere – to var trukket ut blant tillitsvalgte og to var trukket ut blant alle som besvarte undersøkelsen. Vi fire fant tonen med det samme. Det var kjekt å treffe andre medlemmer på en slik konferanse.

Foredraget som gjorde størst inntrykk på oss var av The First Lady of Rwanda, Madame

Det ble også tid til nettverksbygging blant alle norske som var deltakere, da NSF en av kveldene inviterte til grillparty på et hotell i byen St. Julians.

Dette var en liten stemningsrapport fra ICN konferansen på Malta. Når været i tillegg var med oss er det godt å være i et fellesskap med 2000 andre kolleger i historiske omgivelser.

Vi ønsker å avslutte med et av sitatene: "A world without nurses, is a body without heart!" Sitatet er hentet fra talen til The First Lady of Rwanda.

Relasjonsutdanning - et viktig steg på veien for god behandling

av rådgiver Arild Berland

"..så vondt at det ikke var til å bære, men heller ikke til å flykte fra – sprang språket og tanken lekk og det evige strømmet inn i øyeblikket." Få andre har beskrevet hvordan alvorlig psykisk lidelse kan påvirke vår kommunikasjon som dikteren Stein Mehren. Det fordrer høy kompetanse å være sykepleier i møte med pasienter som opplever at sanseintrykk fosser inn og umuliggjør abstrakt tenkning. Det har Helse Stavanger tatt konsekvensen av gjennom sin relasjonsutdanning for miljøterapeuter

**F.v.: Åsne Gro Sandvik - fagutviklings-
sykepleier og koordinator for relasjons-
utdanningen, Målfrid J. Frahm Jensen -
erfaringskonsulent, Anne Berit Torbjørnsen -
oversykepleier Sola DPS og Jon Vidar
Strømstad - postleder Sola DPS.**

Drøm i våken tilstand

Pasienter som har hatt alvorlige psykiske lidelser kan i ettertid beskrive tilværelsen som det å drømme i våken tilstand. Drømmer er som kjent kjennetegnet ved at alt kan skje, tid og rom flyter sammen, fortid blir nåtid og fantasi blir virkelighet. Det som i utgangspunktet skulle være et tilfluktssted som var tryggere enn virkeligheten forandrer karakter og ble en trussel de var prisgitt. Deres evne til kommunikasjon og kontakt med andre hemmes. Tilstanden kan gi symptomer og atferd som for få tiår siden i hovedsak ble møtt med psykofarmaka og grensesettende tiltak. I dag ser vi klarere hvor viktig det er å forstå affekter og følelser i sykdomsbildet.

NSF lokalen har møtt en kvartett som oser av kompetanse, engasjement og ydmykhet i forhold til faget og møte med den enkelte pasient. En kvartett som bidrar til at miljøterapeuter bedre skal kunne møte pasientene på en god og omsorgsfull måte. Åsne Gro Sandvik er fagutviklings-
sykepleier ved Stavanger Universitets-
sykehus og koordinator for relasjonsutdanningen:

"Relasjonell behandling har gjennom flere års klinisk erfaring blitt en viktig del av det psykiske fagfeltet. På bakgrunn av pasientenes behov og helsearbeidernes interesse for emnet utarbeidet psykiatrisk divisjon ved SUS "Relasjonsutdanning for miljøterapeuter", forklarer hun. Utdanningen tilbys ansatte med treårig høyskoleutdanning, 3 – 5 års klinisk erfaring fra det psykiske fagfeltet og fortrinnsvis videreutdanning i psykisk helsearbeid og/eller tilsvarende videreutdanning. Den tilbys også til kommune-ansatte som er innenfor målgruppen.

Viktig bidrag

Studiet utgjør et viktig bidrag til behandlingen av alvorlige psykiske lidelser. Ved å gi teoretisk og praktisk opplæring øker vi helsepersonellens kompetanse i det miljøterapeutiske arbeidet. Det relasjonelle aspektet blir bedre ivaretatt i møte med den enkelte pasient, i samhandling med miljø og omgivelser og i det viktige samarbeidet vi har med pårørende", sier Sandvik.

Fokus på praksis

Studiet går over to år og rettet mot miljøterapeuter som arbeider klinisk med pasienter med alvorlig psykisk lidelse. Litteraturen tilsvarer ett års fulltidsstudium.

Studenter får undervisning i moduler fra to til fem dager, og mellom undervisningsbolkene er det obligatorisk veiledning, litteraturgrupper og innlevering av oppgaver. Selve undervisningen forstås av anerkjente kapasiteter på sine felt. Ved å knytte undervisningen opp mot praksis er vår erfaring at det gir stort læringsubytte for studentene. Målfrid J. Frahm Jensen er studiets erfaringskonsulent. Hun underviser personer med pasient- og pårørendeerfaring i å presentere tanker og erfaringer fra deres møter med psykisk helsevern. Når studentene samles har de gjerne forberedt et kasus fra egen praksis i forhold til det som er tema for forelesningen. Samtidig henter Jensen inn en av de 15-20 erfaringsformidlerne hun har i "stallen" til å belyse samme tema ut fra erfaringer og pasient- og pårørendeperspektiv. "Jeg er ikke i tvil om at dette er lærerikt for studentene", sier Jensen. "Kunnskap gir holdninger, og gode holdninger gir gode handlinger. Som brukere har vi opplevd stor forskjell på måten vi er blitt møtt på av miljøterapeuter før og etter fullført studium", fremholder hun.

Studentene har 80 timer veiledning i grupper og 40 timer i litteraturgrupper i løpet av studiet.

Et av emnekursene er knyttet opp til et masterprogram ved Universitet i Stavanger og gir 10 studiepoeng. Studiet forøvrig kan etter søknad og med noe tillegg gi godkjenning som klinisk spesialist.

Gode erfaringer

Utdanningen startet i 2008 og de første 25 studentene var ferdige i 2010. Blant disse var Jon Vidar Strømstad, postleder ved Sola DPS. Han opplevde at studiet medførte økt bevissthet på egne holdninger og egen kommunikasjon i møte med både pasienter og kollegaer.

"Jeg ble begeistret. Jeg så et stort potensiale i det å utvikle en terapeutisk kultur på egen arbeidsplass. En kultur som viser igjen i måten vi prater på. En kultur som er preget av ydmykhet og en genuin interesse for hvordan pasienten egentlig har det og hva han ønsker å formidle. En kultur som er preget av respekt for hverandres roller. En kultur der vi samarbeider om å utvikle oss til beste for pasienten,

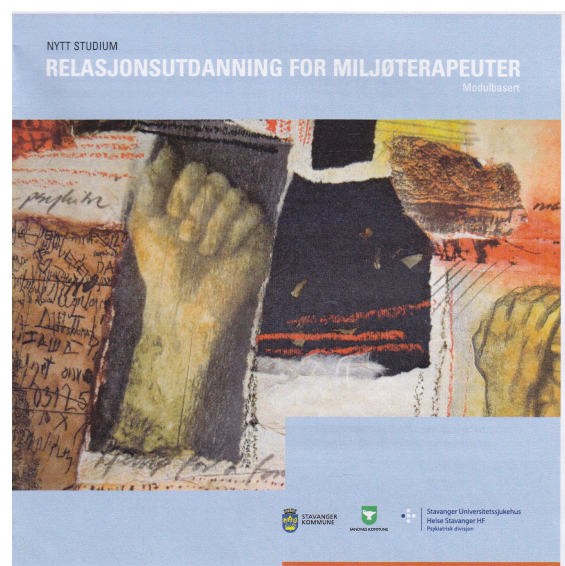
uavhengig av hvilken utdanning eller oppgaver vi har i posten.", forteller Strømstad.

Forankring i ledelsen

Sammen med en annen kollega som gikk på relasjonsutdanningens første kull fikk de grønt lys av ledelsen og satte i gang. Oversykepleier Anne Berit Torbjørnsen har et overordnet ansvar for å holde prosessen i gang. "Et av suksesskriteriene for å få alle til å dra i riktig retning er at prosjektet er forankret i ledelsen", sier Torbjørnsen. "Selv om studiet er forbeholdt miljøterapeuter med treårig høyskoleutdanning er alle ansatte en del av det samme faglige fellesskap. Når ledelsen utviser engasjement og forpliktelser er det langt lettere å legge grunnlaget for den kulturen vi ønsker skal prege det miljøterapeutiske arbeidet", fastslår Torbjørnsen og samtykker med Strømstad i at de er på god vei.

"Vi er i dag mye mer opptatt av at symptomer er mestringsstrategier for pasientene. Atferd og utsagn er et forsøk på å kommunisere et budskap, og da skal det bli møtt med interesse og vilje til å forstå av personalet. Tidligere var vi nok i alt for stor grad opptatt av at atferden var uønsket og skulle stanses eller grensesettes", mener Strømstad. Han gleder seg også over at fokuset på dokumentasjon har medført rapporter som har en helt annen ordlyd og respekt for pasientens opplevelser enn hva som var tilfelle før.

Både oversykepleier og postleder fastholder imidlertid at holdningsarbeid er dynamiske prosesser som må holdes ved like hele tiden.

To bør man være...

"Vi anbefaler alltid at det er minst to deltakere fra samme arbeidsplass som deltar på utdanningen", sier Sandvik. "Det er et utfordrende studium og det vil lette integreringen av kunnskap at man ikke er helt alene. Det vil også gjøre det lettere å initiere lignende prosesser som det Sola DPS har gjort på egen arbeidsplass", fortsetter hun. De 25 som avsluttet den første relasjonsutdanningen i 2010 gav svært gode tilbakemeldinger på innhold, form og kvalitet. Nå er 32 nye miljøterapeuter om lag halvveis i sitt løp. Sandvik gleder seg over at omtrent halvparten av disse kommer fra kommunene. "Det er en utvikling som er helt nødvendig med tanke på de kompetansekrav samhandlingsreformen stiller til fremtidens kommunehelsetjeneste", sier hun. Kommunene har representant i styringsgruppen og referansegrupper for relasjonsutdanningen.

"En annen gledelig utvikling er at vi denne gangen har med miljøterapeuter fra Barne- og

ungdomspsykiatrisk avdeling. Disse studentene har med seg erfaring og kunnskaper inn i gruppen som vi alle kan reflektere over og dra nytte av."

Relasjonsutdanningen i Rogaland er unik i nasjonal sammenheng. Andre helseforetak er nysgjerrige og følger nøye med. Det har ikke vært aktuelt å promotere utdanningen ytterligere på nåværende tidspunkt. Til det er den for ny, og de impliserte ønsker å høste flere erfaringer før de kan dele disse med andre.

For å integrere kunnskapen har vi erfart at det er en fordel å være flere med samme faglige forankring, derfor har vi til nå prioritert psykiatrisk divisjon ved Stavanger Universitetssjukehus og tilhørende kommuner.

Ønsker noen av NSF lokalens lesere ytterligere informasjon om relasjonsutdanningen er det bare å sende en forespørsel til Åsne Gro. aasne.gro.sandvik@sus.no

Meld fra hvor vi treffer deg!

Mobiltelefon og e-postadresse er viktig informasjon for NSF da dette i mange tilfeller blir den enkleste og raskeste måten å kommunisere med medlemmene på.

Erfaringen tilsier også at mange medlemmer glemmer å melde fra til NSF når de skifter arbeidssted.

Det går ingen automatikk i at NSF får disse opplysningene dersom medlemmene selv ikke melder fra.

Vi ber derfor om at flest mulig kontrollerer/oppdaterer opplysningene som er registrert i medlemsregisteret på www.sykepleierforbundet.no – Min side. Logg inn med medlemsnummer og passord. Du kan også kontakte avdeling for medlemstjenester på e-post: medlemstjenester@sykepleierforbundet.no eller tlf. 22 04 31 00.

Nytt studium i psykisk helsearbeid ved UiS

av fagansvarlig Anne Marie Rovik

Anne Marie Rovik

Da Høgskolen i Stavanger i 2005 ble Universitetet i Stavanger (UiS), ble Institutt for etter- og videreutdanning avviklet, og videreutdanningen i psykisk helsearbeid ble knyttet til Institutt for helsefag ved det Samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiS. I en universitetsstruktur med bachelorgrad, mastergrad og doktorgrad ble det naturlig å tenke videreutdanningene inn i en mastergrad, og dette førte til at videreutdanningen i psykisk helsearbeid nå er en saga blott. Fra høsten 2011 begynner en ny utdanningsæra innen psykisk helsearbeid i Stavanger. Da er videreutdanningen i psykisk helsearbeid ved UiS omgjort til en spesialiseringsretning i psykisk helsearbeid innenfor et to-årig masterprogram i helsevitenskap ved UiS. Masterprogrammet er på 120 studiepoeng; 60 studiepoeng obligatoriske emner og 60 studiepoeng spesialiseringsemner i psykisk helsearbeid.

De obligatoriske emnene er: Helsevitenskap I, II og III (30 sp), vitenskapsfilosofi og moralfilosofi innen helse (10 sp), forskningsmetode (10 sp) og brukermedvirkning; sentrale begrep og teorier (10 sp).

Spesialiseringsemnene i psykisk helsearbeid er: Profesjonelle relasjoner i helsefaglig arbeid (10 sp), grunnlagsforståelse for psykisk helsearbeid (10 sp), faglige perspektiver i psykisk helsearbeid (10 sp) og masteroppgave i psykisk helsearbeid (30sp).

Spesialiseringsemnene går dels hånd i hånd med de obligatoriske emnene gjennom studiet. I første semester går vitenskapsfilosofi og moralfilosofi innen helse, helsevitenskap I: Helse – ulike forståelsesformer og profesjonelle relasjoner i helsefaglig arbeid. I andre semester går: Brukermedvirkning; sentrale begrep og teorier, forskningsmetode og grunnlagsforståelse for psykisk helsearbeid. I tredje semester går helsevitenskap II: Helseetikk og helserett og helsevitenskap III: Helsefremming og mestring, og i fjerde semester går faglige perspektiver i psykisk helsearbeid, der en kan velge mellom fagspesifikk fordypning i psykiatrisk sykepleie og tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid. Dette emnet inkluderer en praksisperiode.

Arbeidet med masteroppgaven i psykisk helsearbeid starter i andre semester og leveres, ved normert tid, innen utgangen av fjerde semester. Innlevering av mastergradsoppgaven forutsetter at alle emnene er bestått.

Intensjonen med masterstudiet i psykisk helsearbeid er at det skal tilsvare videreutdanningen i psykisk helsearbeid, men utvidet og tilpasset et mastergradsnivå i innhold og kvalitet. 15 studenter vil tas opp hvert år. Det betyr redusert utdanningskapasitet innen psykisk helsearbeid i Stavanger, og det beklager vi.

For de som ikke ønsker å gjennomgå et helt mastergradsløp i psykisk helsearbeid, vil spesialiseringsemnene profesjonelle relasjoner i helsefaglig arbeid og grunnlagsforståelse for psykisk helsearbeid tilbys som åpne kurser. Spesialiseringsemnet faglige perspektiver i psykisk helsearbeid er forbeholdt dem som er tatt opp som mastergradsstudent og har gjennomført og bestått de to andre spesialiseringsemnene i psykisk helsearbeid. Psykiatriske sykepleiere/psykiske helsearbeidere kan etter søknad gis studiepoengreduksjon.

Velkommen til å bli masterstudent i psykisk helsearbeid!

107 hedersmerker i gull delt ut!

I anledning den internasjonale sykepleierdagen har NSF Rogaland hatt medlemsarrangement både i Haugesund og Stavanger. I forkant av disse ble det sendt ut invitasjon til alle gullnåljubilanter at de var spesielt invitert. Mange hadde anledning til å komme og de resterende har nå fått gullnål og diplom tilsendt i posten. NSF Rogaland gratulerer dere alle!

Fremmøtte gullnåljubilanter i Haugesund

Følgende 107 medlemmer har oppnådd 30 års medlemskap (alfabetisk rekkefølge):

Karen Tveit	Aksdal	Turid Bue	Gautestad
Anne Barkve	Andersen	Anne	Gullestad
Rita Elin	Andreassen	Ninette	Hafsahl
Sølvi	Austbø	Ann Karin	Hagen
Elisabeth Claire	Berg	Ingrid Gudrun H.	Hamberg
Marit	Bjorheim	Judith B. Drageland	Hansen
Olaug Karin	Bredal	May Tove Kvikne	Hansen
Solveig	Byberg	Aud Solveig	Haraldsen
Siv	Bøckmann	Toralf Willy	Hebnes
Marita	Bøe	Astrid	Hegland
Margareth Worre	Bårdsen	Sonja	Helgevold
Gerd	Bårvåg	Marit	Himle
Astrid	Dahl	Elin	Holst-Larsen
Dagny Risa	Danielsen	Anne-Beth	Høyvik
Liv Anny	Danielsen	Siri	Idsøe
Brit Ingvild	Dysvik	Hilde Marie Lund	Jensen
Berit Blikra	Egeland	Randi Elin B.	Jaasund
Sofie O.	Eikill	Ingebjørg	Kalvik
Inger	Eileraas	Anne Marie V.	Kjøllberg
Else L.	Eriksen	Bente Mølstre	Knutsen
Anne	Foss	Aud Kirsten	Kolnes
Anne Marit	Fossheim	Marit Elin	Kyllingstad
Kristi	Furubotn	Linda Kerstin	Kaalaas
Anny P.	Garpestad	Hilmar Hagen	Lindskog

Kirsten	Lode
Herborg Tveit	Lunde
Brit Torild Rekevik	Lædre
Berit Amalie	Løvø
Gerd Skeie	Malmin
Aud Margrete	Mehus
Torunn Irene	Melberg
Irene-Marie	Mong
Eli Ragnhild	Naustervik
Else Johanne T.	Nerheim
Svanhild Gilja	Norheim
Anne Margrethe	Nygaard
Sigvor	Obrestad
Edel Marie	Oftedal
Berit Ihle	Olsen
Ingebjørg Helene	Olsen
Borgny	Opsahl
Karen Helen	Ringen
Åse-Berit	Rolland
Bodil L.	Rosnes
Eli	Rønnevik
Synnøve	Salte
Randi	Saltnes
Gunnlaug Hidle	Sigmundsen
Eldbjørg	Sivertsen
Anne-Karin	Skjølingstad
Ellen	Skurtveit
Anne Gro Torgersen	Solli
Tove Iren lea	Soltvedt
Solvor	Storhaug

Åse	Stødle
Lise Karin	Sveine
Anne-Karin	Svensen
Berit Overland	Svensen
Torbjørg Eide	Særvoll
Ingrid Gunvor Roen	Søndeland
Berit	Sørensen
Randi Kari	Sørli
Berit Evelyn	Sørnes
Anninette	Tharaldsen
Anne-Iren Dahle	Thorsen
Ingrid	Tjoflåt
Kari	Tjøstheim
Emmy R.	Tjøstheim
Magnhild G.	Tjøswoold
Aud Arna	Torstensen
Ole Arne	Tvedt
Guri	Tysland
Torunn Dirdal	Tønnessen
Oddrun Østhus	Vea
Leikny	Vestvik
Mimi Britt	Vindenes
Astrid	Vinsevik
Berit Urdal	Våga
Ellen Barbro	Økland
Torhild Kristine	Østebø
Ingrid	Øvregård
Otto Margon	Aareskjold
Liv Astrid	Aarsland

Fremmøtte gullnåjubilarter i Stavanger

Seminar

NSFs FAGGRUPPE FOR
SYKEPLEIERE I GERIATRI OG DEMENS

- Tema:** "Ulike Etisk refleksjon", "Aktivitetsdosetten"
- Forelesere:** Sykehusprest Lars Helge Myrset og miljøarbeider Lone Koldby
- Sted:** UiS, Ullandhaug, avd. helse og Sosial, Auditorium A2
- Tid:** 4.oktober 2011, Kl.14 – 17 (registrering fra Kl.13:30)
- Målgruppe:** Sykepleiere, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, ergoterapeuter, miljøarbeidere og andre interesserte
- Seminaravgift:** 350 kr (medlemmer i FGD og sykepleierstudenter 250 kr)
inkludert kursbevis og enkel bevertning
- Bindende påmelding innen 26.september 2011 til:** Torhild Warland
e-post: torhild@nsfgeriatriemens.no eller telefon 51552875/mobil: 99030493

Sykepleiernes Pensjonistforum i Rogaland

inviterer herved til møte **28. september 2011 kl. 12 – 14** på Biblioteket, Sølvberget, Stavanger.

Program: Foredrag: "Nyere Rogalandsforfattere"
Orientering om NSF's arbeid
Beverning

Sett av datoen allerede nå! Det er ikke nødvendig med påmelding til dette møtet, det er bare å møte frem!

NB! I fremtiden vil alle arrangement for Sykepleiernes Pensjonistforum kun bli annonsert i NSF lokalen og ikke ved personlig utsendt invitasjon. Følg med når bladet kommer i posten og noter aktuelle datoer.

NSF LOKALEN – ISSN 0809-8190

Medlemsblad for Norsk Sykepleierforbund Rogaland, nr.2 - juni 2011, 28. årgang.. Opplag ca 7500.
Besøksadresse: Møllegt. 37, Stavanger. Postadresse: Postboks 494 Sentrum, 4003 Stavanger. Telefon: 51537990
E-mail adresser: rogaland@sykepleierforbundet.no, nina.horpestad@sykepleierforbundet.no,
bjorg.dons@sykepleierforbundet.no, arild.berland@sykepleierforbundet.no, gunn.selheim@sykepleierforbundet.no,
else.helgesen@sykepleierforbundet.no
Redaksjonsutvalg: Nina Horpestad ansv., Bjørg Dons, Arild Berland og Else Helgesen

Signerte artikler står for forfatterens egne synspunkter og behøver ikke være i samsvar med Norsk Sykepleierforbunds syn.